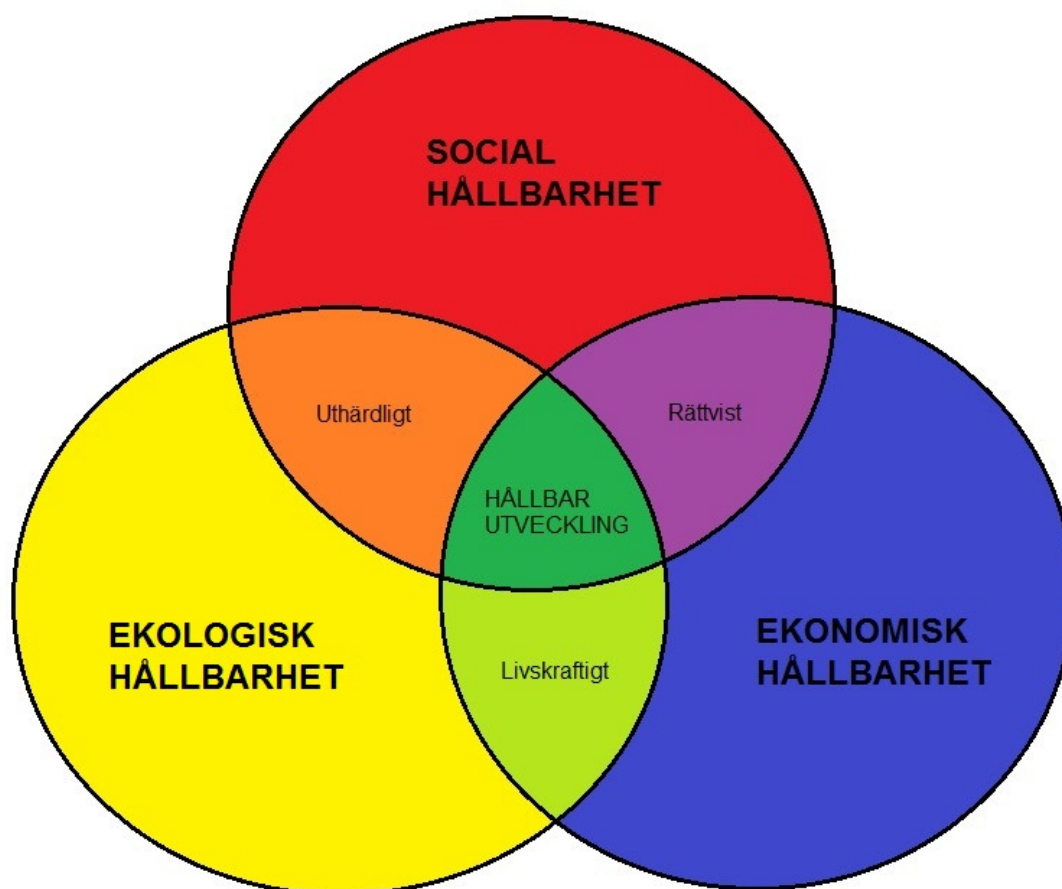

Hållbar utveckling i högstadiet och gymnasiet

För andra året i rad arbetar Norrköpings kommun med Håll Norrköping Rent som är ett beslut taget av kommunfullmäktige. Som ett led i arbetet med Håll Norrköping Rent samt kommunens hållbarhetsarbete följer här en sammanställning av pedagogiskt material för högstadiet och gymnasiet med koppling till hållbar utveckling. Materialet utgörs av länkar till bland annat Håll Sverige Rent, WWF, Fairtrade, Youtube samt bilder och diskussionsfrågor.

Håll Sverige Rent

Filmvisning om marin nedskräpning

Nedskräpningen av våra hav är ett av vår tids största miljöproblem. Haven håller på att förvandlas till stora soptippar och eftersom ingen har ansvar att städa haven ökar mängderna för varje år som går. Skräp skadar och skräp kostar. Fåglar, fiskar och däggdjur skadar sig genom att äta eller trassla in sig i skräp. Genom att visa aktuella filmer om marin nedskräpning och starta en diskussion hjälps vi åt att lyfta frågan om marin nedskräpning.

Alla som vill kan kostnadsfritt beställa tre filmer om marin nedskräpning, studiematerial och diskussionsfrågor.

<http://www.hsr.se/nyhet/2015/ordna-en-filmvisning-om-marin-nedskrapning>

Affisch med nedbrytningstider

http://www.hsr.se/sites/default/files/content_media/nedbrytning_bla_0.pdf

Exempelsamlingen

Här finns aktiviteter och uppgifter inom hållbar utveckling. Det är möjligt att söka efter uppgifter uppdelat på årskurs, typ av uppgift och skolämne.

<http://www.hsr.se/exempelsamling/sok-exempel-ak-7-9-och-gymnasiet>

Vad betyder hållbar utveckling?

Alla pratar om hållbar utveckling men vad är det och hur kan vi nå dit? I den här uppgiften får eleverna reflektera över olika aspekter av hållbar utveckling och fundera på hur de kan bidra.

<http://www.hsr.se/exempelsamling/vad-betyder-hallbar-utveckling>

Framtidens klimat. En fyra hörn-övning

I undervisningen om klimatförändringarna får eleverna ofta en mörk bild av framtiden. I denna övning får de ta ställning, diskutera åtgärder och lösningar.

<http://www.hsr.se/exempelsamling/framtidens-klimat-en-fyra-horn-ovning>

Ställ dig på livsstilslinjen. Vad tycker du?

I denna övning får eleverna ta ställning till olika påståenden kopplade till energi och klimat.

<http://www.hsr.se/exempelsamling/stall-dig-pa-livsstilslinjen-vad-tycker-du>

Bjud på en orättvis chokladkaka - om resursfördelning

Orättvisor i världen kan vara svåra att förstå. Att låta eleverna själva få uppleva orättvisa i klassrummet är ett bra sätt att väcka frågor och diskussioner. Dela på en chokladkaka!

<http://www.hsr.se/exempelsamling/bjud-pa-en-orattvis-chokladkaka-om-resursfordelning>

Vår klimatsmarta festmåltid

Ta fram klimatsmarta rätter, lär om matens klimatpåverkan och påverka skolmatsedeln! Uppgiften kan kopplas till miljömålet Begränsad klimatpåverkan.

<http://www.hsr.se/exempelsamling/var-klimatsmarta-festmaltid>

Följ matkassens väg - ett projektarbete

På Norra Real har naturkunskapsläraren och samhällskunskapsläraren arbetat med ett större ”mat och miljö-projekt” där eleverna får följa matens väg från tallriken bakåt till producenten.

<http://www.hsr.se/exempelsamling/folj-matkassens-vag-ett-projektarbete>

Den hållbara staden

En uppgift där eleverna gruppvis får skissa upp en realistiskt hållbar framtidsstad för få förståelse för hur teknik påverkar natur, människa och samhälle. Uppgiften kan göras som ett större (ämnesevergripande) projekt eller ett mindre lektionsupplägg i bara ett ämne.

<http://www.hsr.se/exempelsamling/den-hallbara-staden>

Skräpplockardagar

Samarbetslekar och värderingsövningar om skräp och återvinning för årskurs 7-9 och gymnasiet.

<http://www.hsr.se/sites/default/files/hafte-hogstadiet-gymnasiet.pdf>

Världsnaturfonden WWF

Lärarrum

WWF vill gärna stötta ditt viktiga arbete som pedagog och erbjuder en rad olika utbildningar, verktyg och metoder uppdelat i kategorierna Energi och klimat; Hållbara städer; Ekologiska fotavtryck, Biologisk mångfald, Östersjön och vatten samt Uppgiftsbanken

<http://www.wwf.se/utbildning/lrarrum/1522520-lrarrum>

Uppgiftsbanken

Möjlighet att söka efter uppgifter uppdelat på ämne, innehåll, målgrupp, årstid samt utomhus/inomhus

<http://www.wwf.se/utbildning/lrarrum/uppgiftsbanken/1522568-uppgiftsbanken>

Fyra hörn

Syfte: Att fundera på och prata om miljöproblemen och vår framtid.

http://www.wwf.se/utbildning-gammal/uppgiftsbank/1337109-uppgiftsbanken-frhandsvisning?module_article=1062098

Vad är ekologisk och social hållbarhet?

Syfte: Att eleverna ska börja bekanta sig med begrepp och faktorer som påverkar ekologisk och social hållbarhet och kunna ge exempel utifrån sin närmiljö.

http://www.wwf.se/utbildning-gammal/uppgiftsbank/1337109-uppgiftsbanken-frhandsvisning?module_article=1577141

Bilder och hållbar utveckling

Syfte: Förstå hur olika människor ser på och värderar olika bilder som har med vår jord att göra.

http://www.wwf.se/utbildning-gammal/uppgiftsbank/1337109-uppgiftsbanken-frhandsvisning?module_article=1230597

Fairtrade Sverige

Beställ/ladda ner exempelvis affischer och pedagogiskt material.

<http://fairtrade.se/butik/>

Köper du det här?

Pedagogiskt material med texter, värderingsövningar, rollspel och andra övningar på temat hållbar utveckling och entreprenöriellt lärande.

<http://fairtrade.se/butik/pedagogiskt-material-for-grundskolan/gymnasieskolan/>

Spela roll

Metodmaterial med en lärarhandledning samt ett urval av elevaktiva övningar och rollspel som syftar till att skapa forum för diskussion och reflektion kring hållbar konsumtion, fattigdom och barnarbete.

<http://fairtrade.se/butik/pedagogiskt-material-for-grundskolan/spela-roll/>

Filmer om Fairtrade

<http://fairtrade.se/inspiration-material/filmer/>

Filmer på Youtube

The story of stuff (svensk text)

21 min

Hur vi tillverkar, använder och slänger saker

<https://www.youtube.com/watch?v=9GorqroigqM>

The story of solution (svensk text)

9 min

Utforskar hur vi kan ändra vår ekonomi till en mer hållbar riktning, genom att börja med att sikta in oss på ett nytt mål.

<https://www.youtube.com/watch?v=cpkRvc-sOKk>

Hållbarutveckling i skolan

2:33

Förklarar de tre delarna av hållbarhet - social, ekonomisk och ekologisk. En uppgift i slutet att komma på förslag som kan förbättra hållbar utveckling.

<https://www.youtube.com/watch?v=Q3sABfrRRVA>

Hållbar Utveckling - Förenklat & Förminskat

8:25

En film som förklarar begreppet hållbar utveckling. Filmen är tänkt att rikta sig till högstadiel elever men alla kan lära sig något! En snabbkurs i Hållbar Utveckling!

https://www.youtube.com/watch?v=wYhMNyRh4_Q

MAN

3:36

<https://www.youtube.com/watch?v=WfGMYdalCIU>

En mans relation till naturen och hur utvecklingen har gått.

Bird Island - Plastic Vs Nature

3:53

<https://www.youtube.com/watch?v=ulkY7mOkdqs>

En ö 2000km från kusten där det bara lever fåglar och konsekvenser från att vi kastar skräp i haven.

Home (engelska)

1 h 33 min

<https://www.youtube.com/watch?v=jqxENMKaeCU&feature=relmfu>

Vi lever i exceptionella tider. Forskare säger att vi har 10 år på oss att förändra vårt sätt att leva, avvärja utarmning av naturresurser och den katastrofala utvecklingen av jordens klimat. Insatserna är höga för oss och våra barn. Alla bör delta i arbetet, och HOME har tagits fram för att sprida budskapet om mobilisering till alla.

Folke Rydén – Baltic Sea Media Project

The Second Wave (engelska)

53:55

Miljögifter och kemikalier, det nya hotet mot Östersjön.

<http://www.folkeryden.com/film-documentary/productions/second-wave/>

Elevmaterial (engelska)

http://www.saveourbalticsea.com/images/stories/PDF/The_Second_Wave_Study_material/2014_the_second_wave-student.pdf

Lärarhandledning (engelska)

http://www.saveourbalticsea.com/images/stories/PDF/The_Second_Wave_Study_material/2014_the_second_wave-teacher.pdf

Knutprojektet

Litteraturtips för undervisning i hållbar utveckling – Läromedel gymnasiet

<http://www.knutprojektet.se/litteratur.shtml#E>

Filmer med koppling till hållbar utveckling

<http://www.knutprojektet.se/filmer.shtml>

Bilder

37 bilder som kommer förändra din vardag för alltid

<http://www.newsner.com/2015/04/37-bilder-som-kommer-forandra-din-vardag-for-alltid-klicka-inte-om-du-inte-ar-beredd-att-forandra-ditt-liv/>

Skräp - diskussionsfrågor

Diskussion 1:

Vad är skräp? Vad har orsakat detta synsätt? Vilka människor ses som skräp i dagens samhälle? Har du någon gång behandlat någon som skräp?

Exempel: Skräp kan vara något som:

- ligger på marken
- är smutsigt
- är trasigt
- inte har någon uppenbar funktion

Varför ser vi dessa saker som skräp?

På liknande sätt ses ofta hemlösa, tiggare, psykiskt sjuka och arbetslösa som skräp. Varför ser vi dessa människor som mindre värda?

Diskussion 2:

Hur många bilder lägger du upp på sociala medier såsom Facebook och Instagram? Varför? Vilken del av dig väljer du att visa? Vad vill du inte visa? Spelar det någon roll om andra gillar dina bilder eller inte? Känner du att du måste hålla upp en fasad för att bli sedd på ett visst sätt?

Diskussion 3:

Vad finns det för olika miljö- och rättvisemärkningar på livsmedel? Vad är skillnaden mellan dessa? Hur stor makt har konsumenterna att påverka produktionen? Vilka för- och nackdelar har märkningarna gentemot alternativet att förbjuda kemiska bekämpningsmedel, långväga transporter eller slavarbete?

Exempel: KRAV, EU-ekologiskt, Fairtrade, Svanen, Rainforest Alliance (gröna grodan), Svenskt sigill.

Livsmedelverkets märkesguide för miljömärkning av mat:
<http://www.slv.se/upload/dokument/miljo/Markesguiden.pdf>

Diskussion 4:

Vad kan du göra för miljön? Hur kan du påverka andra?

Uppgift 1:

Tänk på ett problem i världen eller för miljön/klimatet. Du behöver inte veta vad som orsakat problemet. Skriv ner idéer på hur man skulle kunna lösa eller underlätta situationen. Stora eller små, realistiska eller orealistiska.

Uppgift 2:

Världsnaturfondens självtest: Vilket sorts skräp är du?
<http://pandaplanet.se/vilket-sorts-skrap-ar-du>

Uppgift 3:

Hitta 10 miljövänliga och 10 miljöfarliga saker i hemmet.

Tips och inspiration:

Till diskussion 1:

”How many germs live on your cell phone?”
http://theoatmeal.com/quiz/phone_germs

”Artist attempts to create most frustrating products imaginable”
<https://imgur.com/a/rCcU6>

”The truly inspiring story of the Chinese rubbish collector who saved and raised THIRTY babies abandoned at the roadside”
<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2181017/Lou-Xiaoying-Story-Chinese-woman-saved-30-abandoned-babies-dumped-street-trash.html>

Till diskussion 2:

”Jag ser hela mitt liv som en teater. I bloggen är jag bitchen som har allt jag vill ha och mår alltid toppen men i mitt verkliga liv är jag faktiskt inte så snäll och perfekt” (bloggerskan Kissie)

”Selfie obsessed' teenager Danny Bowman suicidal after failing to capture 'the perfect selfie” <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/selfie-obsession-made-teenager-danny-bowman-suicidal-9212421.html>

Till diskussion 3:

The cruelty of man <http://www.guardachevideo.it/video/1202/man:-la-crudelta-dell-uomo-rappresentata-in-un-cartone-animato>

Till diskussion 4:

”Never Before Have I Laughed So Hard At One Guy's Non-Attempt To Save The Planet” <http://www.upworthy.com/never-before-have-i-laughed-so-hard-at-one-guys-non-attempt-to-save-the-planet>

Sweden is Now Recycling 99 Percent of its Trash” <http://livefreelivenatural.com/sweden-now-recycling-99-percent-trash-heres/>

”Ingen bryr sig om världens undergång” <http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/ronniesandahl/article18915683.ab>

”19-Year-Old Man Creates Plan To Remove 154 Million Pounds Of Garbage From The Ocean In 10 years” <http://www.wimp.com/garbageocean/>

Bygger hus av skräp <http://www.quickmeme.com/p/3vw4dt>

“How To Turn Into A Tree After You Die” <http://www.spiritscienceandmetaphysics.com/how-to-turn-into-a-tree-after-you-die/>

Sopstäder <http://www2.amnesty.se/ap.nsf/webbreportage/3C9302D280B88FBBC12576E8003E0793?opendocument>

”Tonvis med skräp längs våra kuster” <http://www.dn.se/nyheter/sverige/tonvis-med-skrap-langs-vara-kuster/>

”Zero Waste Home” <http://zerowastehome.blogspot.se/p/about.html>

Norrköpings Vatten och Avfall

- Vår film <https://www.youtube.com/watch?v=iuhFZlxCzwQ>
- Vi kommer göra en lokalanpassning av denna men den kan ändå vara bra som en start i en diskussion om varför de tror att så mycket mat slängs: <https://www.youtube.com/watch?v=4pg3xqni3Os>
- En annan matsvinnfilm är <https://www.youtube.com/watch?v=VGTPKKOVoz4>
- Ett begrepp som Norrköpings avfallschef tycker att vi bör fördjupa oss i inom ämnet hållbar utveckling är "Planetary Boundaries". Johan Rockström på Stockholm Resilience Centre. <http://www.stockholmresilience.org/21/research/research-programmes/planetary-boundaries.html>